

Josette van Wersch

Programma tegen water- tekort, wateroverlast en hittestress ineen

Interview met waterschapsbestuurder Josette van Wersch

Water vasthouden waar het kan en afvoeren waar het moet. Josette van Wersch, lid van het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg, spreekt vol trots over 'een uniek programma' om de gevolgen van extreem weer in de provincie het hoofd te bieden.

Auteur: Bart Mullink

3 min. leestijd

INTERVIEW

In de toekomst stroomt water na heftige stortbuien niet meer door de straten het riool in, zo is de bedoeling. In plaats daarvan wordt het vastgehouden op akkers, in tuinen en waterbergingsbasins. Neerslagoverschotten komen ten goede aan beplanting en de grondwaterstand, zodat tijdens droogte meer water beschikbaar is. Onder de naam Water in Balans werkt Waterschap Limburg samen met betrokkenen partijen aan een samenhangend antwoord op zowel wateroverlast als droogte. Een ongemak dat hierbij in één moeite mee blijkt te kunnen worden aangepakt, is hittestress in stedelijk gebied.

Besloten is in eerste instanties een aantal pilots uit te voeren. Die zijn het afgelopen jaar ontwikkeld, en een paar grote werken voor waterberging worden dit najaar al uitgevoerd. Aanvankelijk was het doel vooral om wateroverlast na extreme neerslag te voorkomen. Van Wersch stelde al gauw tevreden vast dat de hiervoor vereiste maatregelen ook heel goed blijken te zijn tegen droogte en hittestress.

Modderstromen

In Meerssen en Oirsbeek (gemeente Schinnen) was het het afgelopen voorjaar flink raak. Heftige, langdurige buien zorgden voor veel wateroverlast en zelfs modderstromen. Die kwamen van hoger gelegen akkers naar de in de heuveldalen gelegen dorpen. 'Zo vroeg in het jaar zijn we zulke buien helemaal niet gewend. De gewassen waren nog nauwelijks geworteld en konden daardoor de grond niet vasthouden.'

Meerssen en Oirbeek werden de laatste vier jaar wel opvallend vaak getroffen door wateroverlast. 'We zien een klimaatverandering waardoor het probleem toeneemt; er valt vaker heel veel neerslag in korte tijd.' De twee dorpen zijn uitgekozen als pilot voor stedelijk gebied. Het doel is met Water in Balans uiteindelijk de hele provincie te bereiken, onderstreept Van Wersch. 'Vier andere pilots, in Midden- en Noord-Limburg, gaan vooral over landelijk gebied.'

Zoals veel plaatsen in het Limburgse heuvel-landschap liggen Meerssen en Oirbeek in dalen. 'Benedenstrooms', zoals de waterschapsbestuurder het formuleert. 'Op de hellingen en plateaus liggen veel akkers. Bij zware regen stroomt het water daarvandaan naar beneden. De dorpen blijken daartegen niet bestand.'

Opzet

Voor de pilots werkt het waterschap samen met de betrokken gemeentes, agrariërs en bewoners.

Inloopavond voor de inwoners van Meerssen over Water in Balans. Links Josette van Wersch.

Afgesproken is dat boeren rond Meerssen en Oirsbeek per hectare 100 kuub water extra gaan vasthouden. Praktijkproeven voor dit doel worden uitgevoerd. Methoden zijn bijvoorbeeld andere plantverbanden en minidammetjes tussen de plantruggen in een aflopend aardappelveld.

In de gebouwde omgeving wordt eveneens flink ingegrepen. De helft van al het verharde oppervlak moet van het riool worden afgekoppeld. 'Een enorme ingreep', onderstreept Van Wersch. Alternatieven zijn tonnen onder de regenpijp, wadi's langs de straat en meer groen; dat laatste vooral in tuinen, waar de verstening om zich heen heeft gegrepen. 'We hebben een stimuleringsregeling ingevoerd en daar wordt gretig gebruik van gemaakt. Als ik door het gebied loop, zie ik dat veel mensen hun tuintjes hebben opgeruimd: stenen eruit, planten erin.' De stimuleringsregeling is volgens haar effectief, en als het tegenovergestelde van een 'tegeltax' komt hij vriendelijker op de bewoners over. 'Een bijkomend effect is dat het in een groene omgeving 's zomers koeler is. Zo heb je dus ook een antwoord op hittestress.'

Het waterschap draagt ook bij aan de benodigde extra wateropvang. 'Alleen al voor Meerssen moeten wij 90.000 kuub aan extra waterberging regelen, boven op de 35.000 kuub die we nu al hebben.' Het gaat hierbij om natuurlijke opvangbekkens, die na een zware bui geleidelijk, in 24 uur tijd, kunnen

leeglopen. 'Naar het grondwater. Of naar een nabijgelegen beek.' Veel meer regenwater wordt door al deze maatregelen opgenomen in de grond. Van Wersch: 'Daar heb je later tijdens een droogteperiode weer veel profijt van.'

Zelfredzaamheid

Het doel is te komen tot maximaal nog maar één keer wateroverlast in 25 jaar. Als definitie daarvoor geldt: nattigheid boven de beganegrondgrens. 'Al zullen we nooit het laatste huis helemaal droog houden.' In enkele gevallen zal het aankomen op zelfredzaamheid van de bewoners. Dat kan betekenen: tijdelijke schotten plaatsen, of zandzakken, aldus Van Wersch. Ze geeft hoog op van de goede samenspraak met de diverse belanghebbenden, belangrijk voor de benodigde 'cocreatie en cofinanciering'. Het is volgens haar een belangrijke sleutel tot het beoogde succes. 'Mensen werken enthousiast mee en je verkleint de kans op vertraging door bezwaarprocedures.'

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/27340/programma-tegen-watertekort-wateroverlast-en-hittestress-ineen